

kább központon fekvő lakását szívesen felajánlotta a Bodrogi Áronnéé helyett, hová az egybegyűlés a meszszeség miatt sokszor kényelmetlen volt.

A papi kepe kiróvása a körülmények szerint változáson ment át, s biztosabb módon eszközöltetett.

Sok nevezetes tárgy és indítvány merült fel még a gyűlésen, de azokra mind kiterjeszkednem igen hosszúra nyujtaná tudósításomat, melynek különben legfőbb célja csak az, hogy az ekklézsia jelen állását s gyarapodását az érdeklődők előtt némileg felmutassa, s egyszersmind nyilvánosságra hozza annak áldozatra kész ügybarátait és feltüntesse az áldozó erény egyes gyümöleseit.

Kisgyörgy Sándor.

3.)

Tartsafalva 1874 martius hó.

Tisztelt szerkesztő ur !

Ekklézsiánk életében, jóllehet már csaknem két év óta várom és keresem, sőt előidézni igyekezem, mindez idcig feljegyzésre méltó mozzanat nem találkozott. Jobban mondva volt biz ott elég, mit fel lehetett jegyezni keserű emlékül egy és más tekintetben, de az ilyeneket elégnék tartjuk magunk élvézni, nem részesítünk másokat is belőle. Most azonban oly körülmény fordult elő, mely bár kisszerű, s olyanok előtt, kiknek nagy dolgok kivitele is csekély fáradságba kerül, fel sem tűnő; én mégis nagy horderejűnek tartom; mert egy sokat hányatott, régóta sorvadozó, s ön gyermekei által is kevés gondozásban részesült ekklézsiának lehető jobb jövője felderülni kezdő hajnalát, s megélhetésének zálogát látom benne. S hogy e dolgot nyilvánosságra hozom, teszem egyfelől azért, mert a diadal feletti örömem oly határtalan, hogy azt magamba fojtani, ha akarnám se tudom; másfelől pedig azért, hogy némileg legalább életjelt adjak magunkról; s részben azért is, hogy eljárásunkat megismerve, ha helyesnek és jónak találják, kövessék más ekklézsiáink is.

Mindnyájan tudjuk, hogy a legtöbb ekklézsiánkban a gondnok az ekklézsiának mindennemű javai közvetlen felügyelője és kezelője, ide értve természetesen a sok helyen nem csekély figyelmet érdemlő pénzvagyont is. Tisztelet a kevés kivételeknek, de legtöbb helyen a számmiveletekhez keveset értő egyének töltik bé a gondnoki hivatalt. Lehetnek ezek más tekintetben jóakarói az egyháznak, lehetnek jó gazdák s becsületes emberek, de nem az ők hibájok, ha a számokkal banni keveset tudnak. Ilyen esetben

asztán vagy az illető gondnok, vagy az egyház károsodni kénytelen. Hozzájárul ehhez az is, hogy a gondnoki hivatal egy egyőnnek sokféle ágazatu teendői miatt anynyira nehéz, hogy a ki azt lelkiismeretesen bétölteni akarja, az önmagának keveset tehet. Ebből kifolyólag, s minthogy a gondnokság a legtöbb helyen tiszteletbeli hivatal, akárhány helyen kötéllel kell fogni, sőt akad olyan is, ki, hogy menekülhessen, készebb magát megváltani.

Ezek és hasonló indokok arra vezéreltek minket, hogy a gondnoki hivataltól a pénzkezelést külön választjuk, azaz, az ekklézsia pénzei kezelésére felállítottuk a pénztárnoki hivatalt, melynek egyébre kiterjedése nincs, mint a pénzekre. S a mit fennebb nem említettem, itt látom helyén észrevételemet megtenni ama sokak által gondolható ellenvetésre, hogy, hátha a gondnok nem tud számadolni, kit pedig az értelmesek közül tesznek, vajon a másik tud-e? a kit pénztárnoknak teszünk? Véleményem szerint csaknem minden községben van az ekklézsianak legalább egy embere, ki szám- és pénzmiveletekhez ért, de az talán gondnok is lenni nem fogna, míg a csupa pénzkezelést átveszi. S ebben én kettős czélt látok elérve, egyik az, hogy a terhek megoszolván, könnyebben viselhetők, s ebben csak előmenetel lehet; másik az, hogy a kiadások nagyobb ellenőrzéssel történnek. S ki nyer ebben, csak az ekklézsia?

Mi tehát, a mit már rég óhajtottunk, a jelen évi vizsgálat alkalmával a tisztelendő vizsgálószék előtt elmondottuk, s azt a t. vizsgálószék is helyeslén, életbe léptettük, avál a szép reményvel,¹⁾ hogy e tény egy forduló pontot képez ekklézsiank életében, s a pénzügyi visszaesés, mely évek óta fokozatosan növekedett, megszűnik, s helyét ekklézsiank pénztőkéjének növekedése foglalja el. Anynyival nagyobb pedig reményünk, mert a pénztárnoki hivatalt a pénzkezelésben jártas oly egyén vállalta el, kit a sógorság, komaság, s más kötelek nem fognak kényszeríteni arra, hogy esztendő-ről-esztendőre hagyja heverni kamatozás nélkül az ekklézsia pénzeit; oly egyén, ki nem fog üzérkedni a maga hasznára ekklézsiank pénzével, mert hála Istennek elege van! S ez egyén nem más, mint mlgs Pálfi Dénes ur.

Nem hagyhatom említetlen azt az örvendetes lendületet sem, hogy ekklézsiank pénztőkéi, melyek mindez ideig hatos kamaton élveztetek, „mert az a miénk“ erős indokból, ez úttal 12% kamatra emeltetek *) s így a gyarapodásra annál nagyobb a kilátás.

*) Hogy az ekklézsia tőkéi jövedelmeztesében a viszonyokhoz alkalmazkodik, ezt a maga helyén látjuk, csakhogy a kellő biztosíték is meg legyen; mert szerintünk a mostani kamatláb abnormis állapot, mely vagy a hitelező veszteségét, vagy az adós bukását fogja előbb-utóbb maga után vonni. Szerk.

Hanem szükségünk is van reá; mert iskolánk olyan állapotban van, hogy a kivánalomnak legkevésbé sem felel meg. Templomunk roskadoz, s régóta esdekel a hivek áldozatkészsége s munkás szeretete után. Mindezek azonban időbb-hátrább más szint öltenek, csak jó, hogy az első lépés a pénzügy haladására megtétetett. De nem is fárasztom tovább sem a t. szerkesztő urat falusias fecsegéseimmel, sem a t. olvasót. Ha az Isten megsegít s a szerkesztő urnak is úgy tetszik, ígérem, hogy e lapok hasábjain még lesz szerencsém. Addig is fogadja s t. b.

Ürmösi Kálmán.

4.)

Tisztelt szerkesztő ur!

E második levellem czélja megörökíteni Ker. Magvető becses folyóiratunk lapjain mlgs Pálfi Dénesné br. Bánfi Józéfa ő nagysága tisztelt nevét, ki bár nem hitfelekezetünk szülötte, mégis egyházunk érdekében több rendbeli szivessége által bizonyítá bé jó indulatát, tényleg is megmutatván evel, hogy a hol egyházi s különösen iskolai ügyekről van szó, ott a felekezeti szűk korlátokból ki kell lépnünk; mert az iskolák mindnyájunké, s ha mindnyájan nem teszünk erőnkhez képest azok érdekében, hiába kiáltozzuk az általános frázist: népnevelés, jöjjön el a te országod!

A nemes bárónó egyébiránt már több izben tett ekklezsiánk iskolája érdekében szivességet. Azok igaz feljegyezve nem valának, s így csak a szivekben él jótettei emléke. Én azonban nem hallgathatom el említetlen azt, hogy ő nagysága a mult 187²/₃-ik s a jelen 187³/₄-ik iskolai évek vizsgája alkalmával iskolánk növendékei közt 6—6, s így a két évben 12 darab jutalomdíjat osztatott ki a tanulásban nagyobb előhaladást tanusítottaknak.

A ki tudja, hogy az ily jutalmak minő ösztönei a gyermekek előtt a haladásnak, igyekezetnek, s menyynire háládatossá teszik a tanító fáradságát, az méltányolni fogja kellőleg br. Bánfi Józéfa ő nagysága szivességét. Részemről én sokkal észrevehetőbb haladást tapasztaltam egy év alatt, mint azt jutalmazás nélkül kimagyarázhatnám.

Fogadja ő nagysága ezen szives indulatszülte nemes adományaiért iskolánk nevében őszinte köszönetemet, s hálám kifejezését. Éltesse az Isten szerettei körében s azok örömére még sokáig, s tartsa meg nemes szívének jó indulatát továbbra is, s kérem egyszersmind e jó indulatát ne vonja meg ezután is kicsiny egyházunktól és iskolánktól.

A tisztelt szerkesztő urat pedig felkérve, nehány sor közrebocsátására, tisztelettel maradok stb.

Tartsafalván 1874, máj 22.

Ürmösi Kálmán.